

SESTDIEN, 16. OKTOBRĪ, PLKST. 19.00
RĪGAS SV. JĀŅA BAZNĪCĀ

ŠTOKHAUZENS UN LATVIEŠI

PIEDALĀS

LATVIJAS RADIO KORIS
diriģents KASPARS PUTNIŅŠ

PROGRAMMA

Mārtiņš Viļums (1974) *Lux aeterna* (pirmatskaņojums)
Atskaņo Latvijas Radio koris

Santa Ratniece (1977) *Nakts gaisma* (pirmatskaņojums)
Atskaņo Latvijas Radio koris

Mārtiņš Viļums *The Fate Of King Lear's Children*
(jaunas versijas pirmatskaņojums)
Atskaņo Latvijas Radio koris

Karlheincs Štokhauzens (*Karlheinz Stockhausen*; 1938-2007) *Stimmung*
Atskaņo Radio kora grupa:
Kārlis Rūtentāls, Inga Martinsone, Normunds Ķirsis,
Agate Pooka, Dace Strautmane, Kaspars Putniņš

Jaunās mūzikas festivāls ARĒNA pirmoreiz notika 2002. gadā, un zīmīgi, ka viens no tā idejas autoriem bija arī diriģents Kaspars Putniņš, kura pārziņā ir šīgada festivāla atklāšanas koncerts. Sadarbojies ar izciliem pasaules līmeņa kolektīviem un rosinājis virkni jaundarbu tapšanu, arī šoreiz Putniņš kopā ar Latvijas Radio kori piedāvā izcilu programmu.

Kā allaž ARĒNĀ, arī šoreiz koncertā baudīsim vairākus latviešu autoru jaundarbu pirmatskaņojumus. Darbu **Lux Aeterna Mārtiņš VIĻUMS** rakstījis speciāli Latvijas Radio korim. Skaņdarba nosaukums un kompozicionālā pamatdoma saistīta ar rekviēma daļu *Lux Aeterna*. Kā stāsta autors, “muzikālā ideja saistāma ar nodzisušu “dzīves gaismu”, kura no jauna tiks izgaismota dažādos skaņas tembra un spektra uzslāņojumos”. Idejas realizācija balstīta uz komponista muzikālās valodas estētiskajiem principiem – ēnas skaņu dimensijas tiks izspoguļotas un atdzims harmonijas telpas starojuma spulgos.

Jaunā versijā šovakar dzirdēsīm arī Mārtiņa Viļuma 2007. gadā rakstīto darbu **The Fate Of King Lear's Children**. Kompozīciju veido divas, polifoni izkārtotas tekstuālās līnijas – tematisko un saturisko kodolu veido īru leģenda *Karaļa Līra bērni* angļu valodā, kas stāsta par Līra bērniem, kuriem pamātes noburtiem lemts kļūst jūrās 900 gadus, savukārt otrs ir sens druīdu teksts par radošo maģiju, enerģētiskām struktūrām cilvēkā un kā tās izpaužas poēzijas mākslā.

Santas RATNIECES sadarbība ar Radio kori aptver jau 15 gadus – kopš 2006. gada opusa *Saline (Sālsezers)*. “Esmu ārkārtīgi priecīga un laimīga, ka man kā komponistei ir bijusi iespēja regulāri, gandrīz ik divus gadus radīt jaunus skaņdarbus šim korim,” saka komponiste. “Pateicoties šiem augstas klases mūziķiem, man ir bijusi iespēja pavērt savdabīgas skaņu pasaules, ar ikkatru jaunu skaņdarbu atklājot kādu citu dimensiju un izjūtot neaptveramu brīvības lidojumu.”

Ratniece stāsta: “Manā daiļradē reliģisko un mistisko tekstu izmantošana ieņem īpašu vietu. Līdz šim esmu komponējusi gan ar Sv. Asīzes Franciska (*Fucco celeste*), gan Sv. Katrīnas no Sjēnas (*El mirollo de l'arbore*), gan Sv. Asīzes Klāras (*My soul will sink within me*) tekstiem. Liturģiskus tekstus esmu izmantojusi retāk – Zālamana *Augsto dziesmu* kora skaņdarbā *Nada el layti*. Jaunajā skaņdarbā **Nakts gaisma** izmantots *Nunc dimittis* jeb Svētā Simeona slavas dziedājums, kas, tāpat kā pats stāsts par Sv. Simeonu no Lūkas evaņģēlija 2. nodaļas, veido tiltu ar mūsdienām un ir dzīvs un aktuāls visos laikos. Šajā darbā es koncentrējos uz gaismu. Svētā Simeona dziesma sākas ar vārdiem par došanos pie miera jeb – mūžīgā miera, ar pateicību Dievam par dienas gaismu, kas nepazūd arī nakts tumsā. Tas liek mums izjust un paļauties uz to, ka tādas nakts tumsas itin nemaz nav un ir tikai “nakts gaisma”. Šis ir brīdis, kad jaundzimušais Jēzus atklājas kā gaisma un ir glābšanas nesējs mums visiem.”

Koncertā dzirdēsīm arī fragmentus no vācu avangarda meistara **Karlheina ŠTOKHAUZENA** leģendārā opusa *Stimmung*, kas rakstīts sešām balsīm un sešiem mikrofoniem un balstīts uz pārpasaulīgi skaistām virstoņu rindām, lēni ienirstot skaņas būtībā un pacietīgi izzinot tās bezgalīgās dziļes un virsotnes, vienlaicīgi radot teju meditatīvu noskaņu un klausītāju iztēlē ļaujot uznirt tēlainiem priekšstatiem par sniega čīkstēšanu Konektikutas salā un pastaigām pa maiju drupām Meksikā...

***

LATVIJAS RADIO KORIS ir viens no labākajiem Eiropas kamerkoriem, kura augstā muzikālā kultūra, inteliģence un unikālā iespēju skaņu bagātība no kristālisku pilienu dzidruma, orķestrālu krāsu varenības līdz cilvēka balss robežu pārvarēšanai padarījusi to par īpašas skaniskās firmas zīmi pasaules kormūzikas kartē.

No 1992. gada Latvijas Radio korī strādā divi diriģenti – tā mākslinieciskais vadītājs, galvenais diriģents Sigvards Kļava un diriģents Kaspars Putniņš. Ik gadu kora repertuārā nonāk aptuveni desmit Latvijas komponistu jaundarbu, ko koris speciāli pasūtījis. Lielā mērā pateicoties Radio kora veikto ieskaņojumu lieliskajiem panākumiem, starptautiskajā mūzikas arēnas uzmanības lokā nokļuvusi daudzu Latvijas komponistu mūzika. Kora veiktie Ērika Ešenvalda, Kristapa Pēterona un Mārtiņa Viļuma jaundarbu ieskaņojumi uzvarējuši UNESCO starptautiskajā komponistu konkursā ROSTRUM. Latvijas Radio koris ir partneris Eiropas profesionālo kora asociācijā *Tenso*, kā arī viens no četriem šīs asociācijas dibinātājiem. Koris uzstāties tādos prestižos mūzikas festivālos kā Zalcburgas un Monpeljē festivāls, *Baltic Sea Festival*, *Klangspuren*, *La Musica*, *Ultima*, Venēcijas biennāle, *White Light festival ASV*, *Soundstreams* Kanādā un prestižās koncertzālēs, kuru skaitā ir Amsterdamas *Concertgebouw* un *Musiekgebouw*, Berlīnes *Konzerthaus*, Parīzes Elizejas lauku teātris, Linkolna centrs Ņujorkā, Drēzdenes *Frauenkirche* baznīca u.c. Korim izveidojusies veiksmīga sadarbība ar tādiem izciliem maestro kā Rikardo Muti, Heincs Holigers, Larss Ulriks Mortensens, Stīvens Leitons, Tenu Kaljuste, Džeimss Vuds, Esa Peka Salonens. Vidēji trīs četras reizes sezonā nāk klajā jauni CD.

Prestižo *Grammy* mūzikas balvu kategorijā *Labākais kora sniegums* ieguvis ECM izdots igauņu komponista Arvo Perta mūzikas albums *Adam's Lament*, kura ierakstā diriģenta Tenu Kaljustes vadībā piedalījies Latvijas Radio koris, *Sinfonietta Rīga*, *Vox Clamantis*, Igaunijas Filharmonijas kamerkoris un Tallinas kamerorķestris.

***

Jaunās mūzikas festivāls **ARĒNA** šogad svin 20 gadu jubileju. Ar nemainīgo moto **SAKLAUSI NĀKOTNI!** un mērķi rādīt mūsdienu mūzikas dažādību visā tās krāšņumā no 16. līdz 27. oktobrim ARĒNA aicina uz četriem koncertiem, kuros uzstāsies izcili pašmāju un ārzemju atskaņotājmākslinieki. Kā ik gadu, arī šoreiz festivālā – vairāki pirmatskaņojumi, kuru autori ir Santa RATNIECE, Evija SKUŽE, Platons BURAVICKIS, Mārtiņš VIĻUMS un Uģis PRAULIŅŠ:

ŠTOKHAUZENS UN LATVIEŠI. FESTIVĀLA ATKLĀŠANA

Sestdien, 16. oktobrī, plkst. 19.00 Rīgas Sv. Jāņa baznīcā
Piedalās LATVIJAS RADIO KORIS, diriģents Kaspars PUTNIŅŠ

TONALITY FLUX - THE AMSTERDAM PARTCH PROJECT

Svētdien, 17. oktobrī, plkst. 17.00 Rīgas Reformātu baznīcā
Piedalās SCORDATURA ENSEMBLE (Nīderlande)

ELECTRIC A CAPPELLA

Otrdien, 19. oktobrī, plkst. 19.00 Rīgas Reformātu baznīcā
Piedalās elektrisko stīgu instrumentu kvartets NEOQUARTET (Polija)
un vokālā grupa PUTNI

VEIN - OUR ROOTS

Trešdien, 27. oktobrī, plkst. 19.00 Rīgas Reformātu baznīcā
Piedalās trio VEIN (Šveice)

Aicinām sekot arī raidierakstu ciklam **ARĒNA RUNĀ**, kurā komponists Andris DZENĪTIS par jauno mūziku sarunājas gan ar mūzikas nozares, gan citu jomu pārstāvjiem!

Festivāls notiek ar Valsts Kultūrkapitāla fonda, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta, Latvijas Nacionālās bibliotēkas un Latvijas Radio atbalstu.

<http://www.arenafest.lv/>